

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **J. O.**, proti žalovanému: **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, odboru dopravy a silničního hospodářství, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 12. 2006, č. j. 58 Ca 45/2005 - 43,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobci **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Včas podanou kasační stížností brojil žalovaný (dále jen „stěžovatel“) proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu, kterým bylo jeho rozhodnutí ze dne 3. 10. 2005, č. j. KUOK/29715/05/ODSH359, i rozhodnutí Městského úřadu Hranice (dále jen „městský úřad“) ze dne 22. 7. 2005, č. j. OD/18900/05/Hla, zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení. Stěžovatel uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Hranice o nevyhovění návrhu žalobce a nepovolení obnovy řízení ve věci pravomocného rozhodnutí Městského úřadu Hranice, odboru dopravy, ze dne 14. 3. 2005, č. j. OD/32708/04/Hla/336, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku spočívajícího v tom, že jako řidič motocyklu bez registračních značek – neregistrované

vozidlo, při průjezdu pravotočivé zatáčky způsobil dopravní nehodu a zároveň nedoložil doklad o pojištění vozidla.

Stěžovatel považuje rozhodnutí krajského soudu za nezákonné z důvodu nesprávné interpretace ustanovení § 24 odst. 1, § 25 odst. 2, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1 zák. č. 71/1967 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) a § 51 zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „zák. o přestupcích“). Důvody kasační stížnosti tedy opírá o ust. § 103 odst. 1 písm. a) zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Ve své kasační stížnosti stěžovatel namítá, že krajský soud konstatoval, že žalobce byl zastoupen právním zástupcem, aniž by tato skutečnost byla ve spisovém materiálu jakkoliv doložena. Tento závěr podle všeho krajský soud dovodil z toho, že při výslechu žalobce na Policii ČR byl advokát přítomen. Přestože nebyla splněna zákonná podmínka uvedená v ustanovení § 17 odst. 4 správního řádu, krajský soud toto pominul a rozšířil způsob, jak prokázat oprávnění k zastupování, vedle písemné plné moci a plné moci prohlášené do protokolu i o „přítomnost advokáta u výslechu mimo správní řízení“. To, že žalobce nebyl v době přestupkového řízení zastupován advokátem, lze dovodit i ze samotné žaloby, kde sám žalobce a jeho právní zástupce nenamítají porušení ustanovení § 25 odst. 3 správního řádu, ale namítají, že rozhodnutí prvostupňového správního orgánu nebylo žalobci doručeno do vlastních rukou.

Stěžovatel nesouhlasí ani s názorem krajského soudu, že neprovedením dokazování o přítomnosti či nepřítomnosti žalobce na adrese, kde byla písemnost doručována, došlo k porušení zásady materiální pravdy. Konstatuje, že v daném případě bylo doručení v souladu s § 24 odst. 2 správního řádu. Uvádí, že v předmětné věci žalobce nepředložil důkazy o tom, že se v místě bydliště nezdržoval, konkrétně neuvedl, kde se zdržoval, a nenavrl žádné důkazy k prokázání tohoto tvrzení (a to ani při soudním jednání). Zákonná fikce doručení tak nebyla vyvrácena. Stěžovatel v této souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2005, č. j. 7 As 4/2005 - 45, podle kterého dodejka s vyznačením data uložení je veřejnou listinou a údaje na doručence se pokládají za pravdivé, dokud není prokázán opak. Stěžovatel je toho názoru, že extenzivní výklad ust. § 34 odst. 1 správního řádu a § 51 odst. 1 přestupkového zákona, týkajících se dokazování ve věci samé, nelze uplatnit i na procesní ustanovení upravující způsob doručování do vlastních rukou. K porušení zásady materiální pravdy ani ostatních zásad správního řízení tak podle stěžovatele nedošlo.

Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl napadený rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

II.

Žalobce vyjádření ke kasační stížnosti nepodal.

III.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatel namítá, že krajský soud nesprávně posoudil jednak právní otázku, zda byl žalobce v řízení před městským úřadem zastoupen, jednak právní otázku, zda bylo rozhodnutí městského úřadu žalobci řádně doručeno fikcí.

Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

IV.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti:

Dne 26. 9. 2004 se stala v katastru obce B.-K. dopravní nehoda vozidla žalobce (motocykl bez registrace) s vozidlem Ing. M. J.

Dne 30. 10. 2004 se na Policii České republiky, Okresní ředitelství, Dopravní inspektorát v Přerově (dále jen „Policie ČR“), dostavil žalobce k podání vysvětlení na předvolání. Z protokolu o podání vysvětlení (č. j. ORPR-1432/DN-PŘI-2004) vyplývá, že jednání byl přítomen JUDr. Ivan Barančík, advokát. Policie ČR podle § 58 odst. 1 zákona o přestupcích oznámila věc k projednání městskému úřadu s tím, že za řidiče podezřelého ze zavinění nehody a spáchání přestupku označila žalobce.

Městský úřad se neúspěšně pokusil oznámit zahájení správního řízení a předvolat žalobce, a to nejprve přípisem ze dne 11. 1. 2005 adresovaným na jeho trvalé bydliště. Zásilka nebyla stěžovateli doručena, a proto se ji městský úřad pokusil žalobci doručit prostřednictvím Obvodního oddělení Policie ČR, Hranice. To přípisem ze dne 15. 2. 2005, č. j. ORPR-566/H-2005 městskému úřadu sdělilo, že bylo provedeno několik pokusů o doručení zásilky, kdy adresát nebyl doma zastížen, dále byly učiněny pokusy telefonicky hovořit s jmenovaným, taktéž bez kladného výsledku. Městský úřad poté vydal dne 14. 3. 2005 rozhodnutí č. j. OD/32708/04/Hla/336, příkaz o uložení pokuty (dále jen „příkaz“), kterým žalobce uznal vinným ze spáchání přestupku a uložil mu sankci 4000 Kč. Toto rozhodnutí se žalovaný neúspěšně pokusil doručit žalobci na adresu jeho trvalého bydliště.

Dne 28. 6. 2005 se žalobce dostavil v doprovodu JUDr. Ivana Barančíka k nahlédnutí do předmětného správního spisu. Dne 30. 6. 2005 podal žalobce prostřednictvím JUDr. Barančíka návrh na povolení obnovy řízení ve věci výše uvedeného příkazu. Městský úřad Hranice svým rozhodnutím ze dne 22. 7. 2005, č. j. OD/18900/05/Hla, rozhodl tak, že se obnova řízení v dané věci nepovoluje. Toto rozhodnutí žalobce napadl odvoláním, které stěžovatel svým žalobou napadeným rozhodnutím zamítl a rozhodnutí městského úřadu potvrdil.

Krajský soud rozsudkem napadeným kasační stížností rozhodnutí stěžovatele zrušil. Podle soudu městský úřad doručoval příkaz přímo žalobci, a nikoliv advokátovi. Ve správním spise není založena plná moc pro advokáta, avšak z protokolu o podání vysvětlení ze dne 30. 10. 2004 na Dopravním inspektorátu Okresního ředitelství Policie ČR vyplývá, že tomuto podání vysvětlení byl přítomen advokát JUDr. Ivan Barančík. Zástupce je ve správním řízení povinen prokázat své oprávnění k zastupování písemnou plnou mocí. Nepředložení plné moci správnímu orgánu však samo o sobě neznamená neexistenci zastoupení a je na správním orgánu, aby účastníka řízení vyzval k odstranění tohoto nedostatku. Jestliže městskému úřadu ze spisové dokumentace muselo být zřejmé, že při výše uvedeném podání vysvětlení byl přítomen advokát, přičemž ve spise nebyla založena plná moc, pak bylo povinností správního orgánu odstranit tento nedostatek například tím, že vyzve účastníka řízení k doložení plné moci, a to nejen pro odstranění vady řízení spočívající v přítomnosti osoby bez právního

vztahu k věci, ale zejména pro zjištění, zda a v jakém rozsahu účastník řízení využil svého práva nechat se v řízení zastupovat. Bez toho, aby si správní orgán najisto vyjasnil otázku právního zastoupení žalobce, postupoval tak, jako by tento nebyl advokátem v řízení zastoupen, a rozhodl, přičemž příkaz doručoval do vlastních rukou žalobci. Takto doručený příkaz pak podle krajského soudu nelze považovat za příkaz pravomocný.

Krajský soud dále uvedl, že v případě, že by správní orgán najisto postavil, že žalobce nebyl ve správním řízení zastoupen advokátem, byl povinen se zabývat námitkou žalobce, že se v době doručování příkazu ve svém bydlišti nezdržoval, a to zvláště za situace, kdy měl o této skutečnosti poznatky z vlastního správního řízení (městskému úřadu se nepodařilo opakovaně doručit předvolání, a to ani prostřednictvím Policie ČR). Jednou ze zásad správního řízení je zjištění materiální pravdy. Vzhledem k této skutečnosti byl správní orgán provádět dokazování o přítomnosti či nepřítomnosti žalobce na adrese, kam byla písemnost doručována. Žalovaný tak podle krajského soudu nezjistil pravdivý stav věci.

V.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že tato není důvodná.

V. a)

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou, že žalobce v řízení před správním orgánem nebyl zastoupen advokátem, a proto mělo být rozhodnutí městského úřadu doručováno pouze žalobci, a ne JUDr. Barančíkovi. Stěžovatel uvádí, že přestože nebyla splněna zákonná podmínka uvedená v ustanovení § 17 odst. 4 správního řádu, krajský soud toto pominul a rozšířil způsob, jak prokázat oprávnění k zastupování, vedle písemné plné moci a plné moci prohlášené do protokolu i o „přítomnost advokáta u výslechu mimo správní řízení“.

Podle § 17 odst. 1 správního řádu *účastníci řízení, jejich zákonní zástupci a opatrovníci se mohou dát zastupovat advokátem nebo jiným zástupcem, kterého si zvolí. Podle odst. 4 téhož ustanovení zmocnění k zastupování je třeba prokázat písemnou plnou mocí nebo plnou mocí prohlášenou do protokolu. Správní orgán může v nepochybných případech od průkazu plnou mocí upustit.*

Nejvyšší správní soud nejprve považuje za nutné zdůraznit, že krajský soud nedošel k závěru, že by byl žalobce v řízení před městským úřadem zastoupen, jak tvrdí stěžovatel. K nezákonnosti podle krajského soudu došlo tím, že ačkoliv ze spisové dokumentace, kterou měl městský úřad k dispozici, mu muselo být známo, že při podání vysvětlení byl kromě žalobce přítomen i výše zmíněný advokát, bylo povinností městského úřadu vyjasnit otázku, zda je žalobce zastoupen či nikoliv.

Nejvyšší správní soud s krajským soudem zcela souhlasí, že na možnou existenci vztahu zastoupení nelze usuzovat jen a pouze tehdy, je-li tento vztah dokládán způsobem předepsaným v § 17 odst. 4 správního řádu. I jiné indicie mohou vzhledem ke konkrétním okolnostem případu nasvědčovat tomu, že účastník je či může být ve správním řízení zastoupen a že pouze tuto skutečnost patřičným způsobem neprokázal. Jedná-li se o takovou situaci, je samozřejmě třeba, aby správní orgán předtím, než bude dále ve věci postupovat, nejasnosti okolo zastoupení odstranil.

Shodně s krajským soudem hodnotí Nejvyšší správní soud i okolnosti konkrétního případu žalobce. Důležité pro posouzení případu žalobce totiž je, jak probíhá procedura vyšetřování dopravních přestupků.

Podle § 58 odst. 1 zákona o přestupcích *státní orgány, orgány policie a obce oznamují příslušným správním orgánům přestupky, o nichž se dozví, nejsou-li samy příslušny k jejich projednávání. V oznámení uvedou zejména, který přestupek je ve skutku spatřován, důkazní prostředky, které jsou jim známy a které prokazují, že jde o přestupek a že byl spáchán určitou osobou.* Podle odst. 2 písm. d) zmíněného ustanovení, *oznamuje-li přestupky příslušným správním orgánům orgán policie a jedná-li se o přestupky proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, učiní orgán policie nezbytná šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku a k zajištění důkazních prostředků nezbytných pro pozdější dokazování před správním orgánem. O zjištěných skutečnostech sepiše orgán policie úřední záznam, který přiloží k oznámení. Oznámení učiní orgán policie nejpozději do třiceti dnů ode dne, kdy se o přestupku dozví.*

Postup orgánů veřejné moci ve věci dopravních přestupků je tedy ve své podstatě dvoufázový – v první fázi (zpravidla bezprostředně po dopravní nehodě, podobně jako tomu bylo v případě žalobce) provádí šetření rozhodných skutečností Policie ČR; dospěje-li k závěru, že se jedná o přestupek, oznámí věc příslušnému správnímu orgánu, kterým s ohledem na § 52 písm. a) zákona o přestupcích v daném případě byl Městský úřad v Hranicích. Teprve před tímto správním orgánem započne vlastní správní řízení o přestupku v užším slova smyslu. Podle § 67 odst. 1 zákona o přestupcích se přestupky *projednávají z úřední povinnosti, pokud nejde o přestupky, které se projednávají jen na návrh, přičemž podkladem pro zahájení řízení o přestupku je oznámení státního orgánu, orgánu policie nebo obce, jakož i právnické osoby nebo občana o přestupku, poznatek z vlastní činnosti správního orgánu nebo postoupení věci orgánem činným v trestním řízení (§ 67 odst. 2 zákona o přestupcích).*

Fakticky je tedy pro účastníka dopravní nehody, u kterého připadá v úvahu, že by mohl být pachatelem přestupku, důležitá nejen druhá fáze výše popsaného postupu, tj. samotné řízení o přestupku, nýbrž i fáze první, tj. prověřování rozhodných skutečností Policií ČR postupem podle § 12 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o Policii ČR), podle jehož odst. 1 *policista je oprávněn požadovat potřebná vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku a jeho pachatele, jakož i pro vypátrání hledaných nebo pohřešovaných osob a věcí, a v případě potřeby ji vyzvat, aby se ve stanovenou dobu dostavila na určené místo k sepsání protokolu o podání vysvětlení.* Právo na právní pomoc, tj. právo podávat vysvětlení za přítomnosti svého zástupce, zejména z řad advokátů, je ústavně garantováno i pro tento postup Policie ČR (viz náleží Ústavního soudu ze dne 5. 6. 1996, sp. zn. II. ÚS 98/95, publikován pod č. 42 ve sv. č. 5 Sb. ÚS).

Městskému úřadu v Hranicích bylo Policií ČR podáno oznámení přestupku ze dne 26. 11. 2004, přičemž součástí s tím postoupeného spisového materiálu byl i protokol o podání vysvětlení ze dne 30. 10. 2004, sepsaný s žalobcem postupem právě podle § 12 zákona o Policii ČR. Z protokolu vyplývá, že podání vysvětlení žalobcem byly přítomny tři osoby – policejní inspektor, žalobce a JUDr. Ivan Barančík, advokát. Žádné bližší údaje o tomto advokátovi, zejména údaje o jeho totožnosti a o tom, za jakým účelem byl podání vysvětlení žalobcem přítomen (např. o tom, že jedná na základě plné moci k zastupování žalobce ve věci šetření předmětné dopravní nehody), protokol neobsahuje. Vzhledem k tomu,

že kromě úřední osoby (policejního inspektora) a žalovaného jako toho, kdo vysvětlení podává, již úkonu nebyl přítomen než zmíněný advokát, je velmi pravděpodobné a zcela odpovídající logice věci, že advokát při úkonu zastupoval toho, kdo podává vysvětlení ve věci vysvětlení okolností určité dopravní nehody a kdo se může ve vztahu k této nehodě stát obviněným z přestupku.

Je zřejmé, že policejní inspektor, který sepisoval protokol o podání vysvětlení, do něho měl podrobněji zaznamenat údaje týkající se JUDr. Barančíka a o jeho roli. Zejména měl jako přílohu protokolu založit písemnou plnou moc či její kopii, případně do protokolu zaznamenat, že takovou moc žalobce JUDr. Barančíkovi udělil, a specifikovat jednoznačně i rozsah plné moci. Skutečnost, že to neučinil, však nemůže jít k tíži žalobce za situace, kdy Městskému úřadu v Hranicích mohlo být z obsahu protokolu o podání vysvětlení zřejmé, že obviněný z přestupku byl v předchozí fázi šetření okolností týkajících se jednání, jež mělo mít znaky přestupku, zřejmě zastoupen advokátem a že by bylo docela dobře možné a logické, aby byl pověřen zastupováním i pro obsahově i časově bezprostředně navazující fázi tohoto šetření, tedy pro vlastní přestupkové řízení.

Nejvyšší správní soud dodává, že výše uvedené závěry samozřejmě nelze interpretovat tak, že dozví-li se určitý správní orgán, že osobu, která je účastníkem řízení před ním, zastupoval dříve v jakémkoli jiném procesním postupu týkajícím se jeho právní pozice určitý zástupce, je to v pochybnostech důvodem k prověření, zda takový zástupce náhodou nezastupuje i v řízení nynějším. Úvahu o tom však správní orgán musí učinit tehdy, jsou-li předmět a povaha obou procesních postupů natolik navzájem blízké a spolu související, že by bylo rozumné a od běžného účastníka řízení bylo možno očekávat, že se nechá zastoupit v obou, byl-li zastoupen již v prvním z nich. Tomuto pravidlu přesně odpovídá situace žalobce, neboť třebaže se při podávání vysvětlení a poté v přestupkovém řízení formálně nacházel ve dvou samostatných „řízeních“, tato spolu velmi úzce souvisela, druhé navazovalo na první a výsledky prvního byly klíčovým podkladem pro druhé řízení. Podstatným rysem je zde i srovnatelně závažná hrozba postihu žalobce veřejnou mocí v obou „fázích“ šetření okolností dopravní nehody – žalobce podával Policii ČR jako účastník dopravní nehody vysvětlení k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku a jeho pachatele, tj. nacházel se v této fázi v situaci, kdy mu hrozila eventualita případného postihu za přestupek jako někomu, u něhož bylo velmi reálně představitelné, že způsobil dopravní nehodu. Tatáž eventualita hrozila v přestupkovém řízení. Na zastoupení stěžovatele při podávání vysvětlení advokátem by pro účely úvahy, se toto zastoupení vztahuje i na přestupkové řízení, bylo proto nutno nahlížet jinak, pokud by žalobce podával vysvětlení jako účastník dopravní nehody a její možný viník v režimu trestního řízení podle § 158 odst. 3 písm. a) zákona č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním (dále jen „tr. ř.“), a věc byla následně postoupena přestupkovému orgánu např. podle § 159a odst. 1 písm. a) tr. ř., neboť potenciální postih, který by připadal v úvahu v řízení trestním, je typově podstatně citelnější než postih typově připadající v úvahu u přestupku. Řečeno jednodušeji – nechá-li se někdo zastoupit v situaci, kdy mu teprve hrozí trestní stíhání (jsou prověřovány skutečnosti nasvědčující spáchání určitého trestného činu a dotyčná osoba může být pachatelem), je v pochybnostech pravděpodobné, že se nechá zastupovat i poté, co trestní stíhání bylo zahájeno, neboť hrozba, že bude potrestán, se postupem do další fáze trestního řízení ještě zvýšila. Obdobně tedy, byl-li někdo, u něhož reálně připadalo v úvahu, že se mohl dopustit přestupku, zastoupen advokátem při prověřování skutečností, zda k přestupku došlo a kdo by mohl být jeho pachatelem, je v pochybnostech třeba mít za možné a pravděpodobné, že bude takto zastoupen i v následně zahájeném přestupkovém řízení, a je tedy třeba pochybnosti o existenci vztahu zastoupení odstranit.

Argumentace stěžovatele, že žalobce v žalobě neuváděl, že by byl v přestupkovém řízení zastoupen advokátem, není přílehavá. Žalobce v žalobě argumentačně odkazuje ve velké míře na návrh na obnovu řízení z 30. 6. 2005, v němž právě otázka jeho zastoupení advokátem je pojednána jako klíčová (viz zejm. str. 2 zmíněného návrhu).

Krajský soud proto zcela správně dospěl k závěru, že Městský úřad Hranice měl předtím, než v přestupkovém řízení začal provádět úkony ve věci samé, odstranit pochybnost o tom, s kým má v řízení jednat – zda přímo se žalobcem, anebo s jeho případným zástupcem.

V. b)

I o druhé sporné právní otázce uvážil krajský soud zcela správně.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti namítá, že v případě doručování písemností Městským úřadem Hranice bylo postupováno v souladu s § 24 odst. 2 správního řádu. Uvádí, že v předmětné věci žalobce nepředložil důkazy o tom, že se v místě bydliště nezdržoval, konkrétně neuvedl, kde se zdržoval, a nenavrhl žádné důkazy k prokázání tohoto tvrzení (a to ani při soudním jednání), a proto nebyla zákonná fikce doručení vyvrácena.

Podle § 24 odst. 1 správního řádu platí, že *důležité písemnosti, zejména rozhodnutí, se doručují do vlastních rukou*. Podle odst. 2 pak, *nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastížen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, doručovatel uloží písemnost v místně příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo u obecního úřadu a adresáta o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si adresát písemnost do tří dnů od uložení, poslední den této lhůty se považuje za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl*. Ke zde popsanému doručování tzv. fikcí poznamenejme, že postup při něm musí respektovat ústavní limity. Podle Ústavního soudu *„právní fikce coby nástroj odmítnutí reality právem je nástrojem výjimečným. Aby mohla svůj účel (dosažení právní jistoty) splnit, musí respektovat všechny náležitosti, které s ní zákon spojuje. Nejsou-li všechny právní náležitosti splněny, není soud oprávněn naplnění fikce konstatovat (viz čl. 2 odst. 2 Listiny, podle něhož lze uplatňovat státní moc jen v případech a mezích stanovených způsobem, který zákon stanoví).“* (viz náleží Ústavního soudu ze dne 1. 10. 2002, sp. zn. II. ÚS 92/01, publikován pod č. 115, sv. č. 28 Sb. ÚS).

Základní podmínkou účinnosti doručení fikcí je, že adresát písemnosti sice nebyl při doručování zastížen, že se však v místě doručování zdržuje. Správní řád nemá – na rozdíl od současné úpravy doručování před civilními nebo správními soudy – ustanovení o tom, že by v určitých případech nesl důkazní břemeno o tom, že se v místě doručení v rozhodné době nezdržoval, adresát písemnosti (viz § 46 odst. 6 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v nyní účinném znění). Doručování písemností je nepochybně součástí postupu správního orgánu ve správním řízení a jako takové musí být prováděno zákonně. Splnění podmínky, že při doručení fikcí se adresát musel v místě doručení zdržovat, je proto nutno součástí zákonnosti doručení. Úsudek o skutkových aspektech naplnění této podmínky si proto správní orgán činí na základě údajů, které má k dispozici, stejným způsobem, jakým hodnotí důkazy.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že krajský soud ve svém rozhodnutí nedošel k závěru, že fikce doručení byla v daném případě vyvrácena, jak tvrdí ve své kasační stížnosti stěžovatel. Krajský soud nezákonnost rozhodnutí žalovaného spatřuje v tom, že žalovaný na základě tvrzení žalobce o jeho nepřítomnosti a poznacích známých z mu předcházejícího

průběhu řízení neprovedl další šetření ohledně zdržování se žalobce v místě doručení, aby zjistil skutečný stav věci. Stěžovatel ve své kasační stížnosti pouze v obecné rovině uvádí, že zásadu materiální pravdy a další zásady správního řízení dodržel, bez toho, aby toto své tvrzení jakkoliv konkretizoval.

Sám žalobce (již v návrhu na obnovu řízení, tedy ve svém prvním podání v předmětné věci) tvrdil, že se v době doručování příkazu v místě pobytu ze zdravotních důvodů nezdržoval. Pro toto tvrzení svědčí i informace obsažené ve správním spise o obtížích městského úřadu s doručováním předvolání žalobce k ústnímu jednání, tedy bezpochyby skutečnosti známé městskému úřadu z jeho úřední činnosti. Stěžovatel měl tedy k dispozici dva protichůdné zdroje informací ohledně zdržování se žalobce v místě doručování. Z doručky vyplývalo, že se žalobce v místě doručení zdržoval, nebyl zastižen a v úložní době si zásilku nevyzvedl. Z přípisu Policie ČR týkajícího se doručování předvolání k ústnímu jednání pak vyplývalo, že se žalobce v místě doručení nezdržuje. Za této situace tak skutečně bylo povinností stěžovatele postavit najisto, zda se žalobce v době doručování na předmětné adrese zdržoval, a tedy bylo doručeno za podmínek § 24 odst. 2 správního řádu, neboť jen tak mohlo rozhodnutí, jež bylo napadeno návrhem na povolení obnovy řízení, vůbec nabýt právní moci, anebo zda se nezdržoval, a tedy řádně doručeno být nemohlo a zmíněné rozhodnutí právní moci nenabývalo.

VI.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání kasační stížnosti k závěru, že tato není důvodná, neboť důvodnou nebyla žádná z obou stížních námitek, a proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V intencích právního názoru krajského soudu, doplněného a upřesněného v odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, bude stěžovatel ve věci dále postupovat. Na okraj se poznamenává, že bude-li zjištěno, že žalobce byl i v přestupkovém řízení zastoupen advokátem a že tomuto advokátovi nebylo rozhodnutí Městského úřadu Hranice ve věci samé doručeno, nemohlo ani nabýt právní moci. Podobně by tomu bylo za situace, kdy by se zjistilo, že žalobce sice v přestupkovém řízení zastoupen nebyl, takže bylo správně doručováno jemu osobně, že se však při doručování ani dne 16. 3. 2005, ani dne 19. 5. 2005 v místě doručování nezdržoval.

Obiter dictum Nejvyšší správní soud poznamenává, že při posuzování důvodnosti kasační stížnosti se nezabýval splněním zákonných podmínek pro použití příkazu o uložení pokuty, neboť to nebylo v kasační stížnosti namítáno a nejednalo se ani o otázku, kterou by bylo s ohledem na § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. zkoumat z úřední povinnosti. Nejvyšší správní soud proto jen dodává, že příkaz v příkazním řízení lze vydat, *není-li pochybnosti o tom, že obviněný z přestupku se přestupku dopustil a bez dalšího řízení* (viz § 87 odst. 1 zákona o přestupcích). Jeho vydání rozhodně nemůže být reakcí na obtíže s doručováním písemností obviněnému z přestupku.

VII.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Žalobce měl ve věci úspěch, nevznikly mu však žádné náklady řízení o kasační stížnosti. Soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. prosince 2007

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu